

**ПЕРЕДПЛАТА**

на „Буковину“ виносить на цілий рік 10 зр. — кр. на чверть року 2 „ 50 „ місячно . . . . 1 „ — „ для заграниці 20 рублів або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі газет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

**ВИХОДИТЬ**

щодня крім неділь і руских свят о год. 5. по пол.

Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

# БУКОВИНА

**Глупота чи злоба?**

(Відповідь *Дьлу*).

**III.**

Последна відповідь „Дьла“ на статію „Правди“ про „Зміну системи“ надзвичайно знаменна. Перед нами лежить дальша часть сеї відповіді (в ч. 168), ми щераз здаємо собі справу і з неї і з цілости, на дармо й дармо глядаємо в ній чогось більше, окрім — одного, однісенського, бездонного стухлого болота... Є гори, що викидають з себе замість ляви — болота, так і з стовців „Дьла“ тече оно все новими хвилями. „Дьло“ наче то доводить, що правда — без ладу й складу, одно повторячи, друге замазуючи або й пропускаючи, виводи „Правди“, і — здавалось би — от-от наступить яка-така річева відповідь, спростоване подробиць, позитивний вивід власний, ми з увагою глядаємо за сим, то от — знов і знов віє на нас гнилим болотом...

„Правда“ каже, що коли не приложимо самі рук та попірати-мемо згнилизну та деморалізацію у власнім нутрі, не можуть нам ніякі жалі на кого небудь; „Дьло“ виводить з сего, що п. Барвінський хотів би, щоб Русини не підносили ніколи ніяких жалів та зажалень... „Правда“ ка-

же, що коли ставимо жаданя до правительства, то не повинні ми, без найменшої потреби й ціли, утрудняти правительству сповнення сих жадань, не повинні давати можности ховати ся поза нас елементам ворожим і нам і державі, не повинні самохиті баламутити правительство (на пр. в справі нашої мови, шкіл, інституцій — і везоди, де, як признає то саме „Дьло“, надзвичайно шкодять нам всякі т. зв. „етнографічні й літературні“ мосвофіли); „Дьло“ на се відповідає болотом — твердить, що після п. Барвінського о нічого иншого не ходит, як лише щоб кожний Русин кланяв ся й лизав лапу шляхтичам „z dzia-da pradziada“, хвалив шляхотско-польську господарку, та щоб „z polską szlachtą polski lud“ ішов разом „на Moskala“... Правда, який се гарний спосіб полемізованя? І так оно тягне ся в „Дьлѣ“ все дальше, все то саме — все лиш на трохи новий лад... Певно, що „Дьлу“, звязаному тепер консолідаційною спілкою з кацапским ополченням під проводом — чийм же? хіба таки платних агентів? — странно робить ся, коли хто хочби словечко скаже „на Moskala“... Певно, що „Дьло“ мусить підсувати противникам своїм обставане за шляхотско понятими порядками, бо-ж само оно мусить бути готове на услуги кацапекі, скоро лиш

кацапи ті зволють єї услуги ласкаво приймати! Се називає ся після „Дьла“ — *getrennt marschieren, vereint schlagen*, а після нас — се попросту таки розпучливе держане ся кацапского хвоста та танцьоване під кацапску дутку, а все те — щоб тільки за кожду ціну піддержати ще часок свою беззубу „опозицію“, що ще лиш гарчати та хіба вилити перед кацапами в силі...

„Правда“ вказує дороги, якими у нас ширить ся деморалізація мосвофілська; жадає, щоб видні місця займали у нас люди, що не лиш з лукавством в серци видають себе за щирих Русинів (або й за народовців!), а в дійности — ширять деморалізацію все дальше й глубше, але люди, що — діяльно заявлять щирість своїх народних пересвідчень; при тім „Правда“ називає в случаю потреби й поіменно всяких Курдиків, Купчанків і т. д. (називає-ж їх поіменно й само „Дьло“, і чому-ж їх не назвати? нехай-но „Дьло“ вискажесь тут раз ясно) — та „Дьло“ добачає там лиш „денунціяцію“! Отже як? Коли правительство накидає нам чоловіка впрочім і честного, але з польськими пересвідченнями, то після „Дьла“ треба й є обовязком підняти великий гомін (*Schmerzensschrei*), а лиш супротив людей з явни-

53)

**Ц А Р І В Н А.**

Оповідане

Ольги Юсобилянської.

(Дальше).

(О 6-тій годині вечером того самого дня).

Се не була видумка, не був сон, се була правда.

Она знівечена.

Ступала через комнату так обезсилена, мов би опустила вперше постіль по довгій недужі. Кутики єї уст знизили ся, а повіки лежали тяжко на очах. Єї руки тремтіли. Она сховала скоро руконись, ніхто не сьмів о тім дізнати ся. Єї улюблена праця, душа єї, єї сила, перша а заразом уже й последна, лежала там відкинена без всякого поясненя...

І що-ж тепер?

Єї руки ослабли, а лице задеревіло. Она проходжувала ся все наново, опираючись часами о стіну. Чула ся фізично підтятою, і відчувала, як ніби старіла ся. Для неї не було вже нічого, нічого! Видерли їй і то последне. Упавши безсилно на крісло закрила лице руками...

Ще був день, як листонос приніс їй письма. Безхмарне небо жевріло на заході, а соняшні промінї обливали кровавим сяєвом дахи, бані церкви і вігна. Се затишила она собі. Она вихлила ся з відчиненого вікна, щоби вдихнути ще раз свіжого воздуха, заким запре вікна на вечер, і заслухала ся в далеко лунаючу війскову музи-

ку, що сьмілими звуками долігала до неї і проймала єї... Та музика все поривала єї. Саме тоді стояла з затаяним віддихом, щоби не втратити ані одного звука, зворушена і з горячими очима, думаючи в такт музики: „Тепер я згнула-б, тепер ішла-б до бою!“

Аж ту згорблена стать старого чоловіка мов виросла з землі під єї вікном і всунула їй туди пакет.

Она відгадала все зараз в першій хвили. В ній зойкнули всі нерви, а она поблїдла мов смерть. Вікном долігали ще здалека уривані тони музики, а єї уста вимовляли майже несвідомо: „тепер, тепер я згнула-б, тепер ішла-б до бою!“ І немов не своїми руками зачинила вікно...

В житю дучають ся хвилі, в котрих нічо не думає ся. Вся діяльність мозку немов устає. Так було тепер і з нею. Она лиш чула, як у грубі огонь горів, як мокре дерево шиніло, одностайно, тихесенько. Опісля здавило єї щось в горлі мов корч сьміху, лівий кутик уст здригнув ся нервово, а відтак то все перейшло. Она витягнула ся в кріслі, а голову сперла глубоко в зад на спинку крісла. Очи прижмурила.

Се не був сон, се не була видумка, се була правда.

Єї праця була непридатна, єї годі було друкувати, а се значило то само, що она була непридатна і з неї не було хісна. По якійсь хвилині засьміяла ся здавленим сьміхом. Она була горда і бутна і єї гнало мов орла вивинути ся у висоту і за те лежить тепер з розтрісканими крилами і ледви дише!

Що за сором і що за унокорене! Чи не

глумив ся цілий свїт над нею тайгом, тихо з усіх закутків? Бо она відчувала на собі тепер наслідки такого глуму. А далі, чи на ній не було нічо правдиве, і се ні, що грало в єї житю головну роль? Чи се було фальшивим золотом, а она, пристроюючи ся ним, хотіла таг перебрехати ся через жите? Чи она ошукувала всіх на кождім кроці, лицемірила неустанно і вмавляла в себе все, навіть і всяку красу?

Ах, їй не доставало змислу для дійности і она грала лиш якусь комедію! Он там на столі лежала каліба, лежала та єї „праця“, що єї „дух“ витворив, а з неї хісна нема. Она змалювала там свою душу до наготи, всі чутя свої, так мов би з непорочного тіла скинула одіж, а протє повість по прочитаню відкинула! — Ні, вже таке унокорене!...

Она була рада як найглубше в землю запасти ся.

Чи може те все було сьмішне?

Може. Але она не могла сьміяти ся. Она була така обезсилена і не завдавала собі труда, аби се знесилє скинути. Понурі однозвучні тони, однобарвність, се єї душа...

Поломінь освічувала се місце, де она сиділа. Она встала і похилила ся над сплячою Діаною; трохи згодом заклікала єї з напругою.

Она спала.

„Діано!“

Звір підняв лїниво голову і дивив ся через хвилину на Наталку. Відтак простягнув ся на всю свою довжину, позіхнув так, що аж язык склубив ся ему в роті, і притяг ся покїрно до єї ніг.

„Діано!“



ми москвофільськими пересвідченнями, ба — супротив явних діячів московських треба й належить обережно мовчати, щоб — борони Господи — не вразити кацапської болячки та дати їй супокійно гноїти наш організм? Може бути, але нам здає ся, що тут „Дѣло“ стає прямо на службу кацапської агентури й робить єї службу... Будьмо лиш ясні: нехай „Дѣло“, з огляду на свій тяжкий закид, викаже, в чім „Правда“ переступила границі конечної самооборони.

Наче той деркач клапає „Дѣло“ все наново: „лиш самі Русини мають виключне право рішати о своїх внутрішніх (!) справах“ (се-б то о москвофільстві)... Дуже гарно: Русини повинні, без огляду на других, сповнити свій обовязок в сій справі, та як? чи може, за приміром нашої опозиції, має „рішати“ сю свою внутрішню справу... плекаючи обережно сей наш народний боляк? або консолідуєчись з агентурою?

З Поляками, жадає „Дѣло“, повинні бути слага рача! Гарно, дуже гарно, ба — а з москвофілами? — Чи се має бути, питає насмішливо „Дѣло“, ся робота „з долини“, що ось п. Барвіньский промовляв і голосував, щоб в місцевих радах шкільних засідали „опікуни з двора“? Отсе одинокий річевий закид „Дѣла“! та й він — тільки вже рази був повторюваний, подібно як колись давніше се, що ось п. Барвіньский голосував за одним фідейкомісом! Се, що обшар двірський взяв на себе половину тягару шкільного, се — що й нові місцеві ради шкільні хіба лише при незарадності або власнім недбалстві Русинів можуть статись орудієм в чужих руках, що впрочім і обшар двірський не мусить же бути з засади в руках польських, се — що в рішеню таких справ треба держатись річевих доказів, та що коли хто тягар поносить, то чейже й голос якийсь мати мусить, все то „Дѣло“ хитро промовчує. Але нехай там! допустім, що п.

Барвіньский в сій чи другій справі виступив за слабо, не політично, чи має „Дѣло“ право судити якогось чоловіка, коли само від себе все, що могло, робило щоб ослабити єго діяльність, ба — всіми силами поганило єго самого, оесмішувало всіми силами й все то, що осягнув він позитивно, називаючи „22-ма здобутками“?

Ще „Дѣло“ нагадує вибори! Поперед всего, повинно „Дѣло“ говорячи про вибори все пам'ятати, якою то дорогою дістав ся колись сам п. Романчук, сей — *risum teneatis* — одинокий (!) тепер заступник Русинів до віденського парламенту. Агітував за ним шляхтич, п. Генцель!! А по друге: чи мав хіба п. Барвіньский домагатись, щоб правительство й шляхта попірала вибір кацапів?! А коли правительство й шляхта — поминувши вже недбалство самих Русинів! — не оправдали доброї віри п. Барвіньского при останніх сеймових виборах, то п. Барвіньский зложив в сеймі в сій справі рішуче й ясне заявлене... І що-ж? — Як поперло „Дѣло“ се заявлене? Дякуючи пресії збаламученої „опінії прилюдної“ не прийшло в сеймі навіть до завязання руского клубу. Ще недавно на справозданю посольським в Долині почули ми голос, щоб навіть в „добрих справах“ не попірати „Барвіньского“.

Клеветати й — судити, отсе метода „Дѣла“. Нею зайшло вже „Дѣло“ щасливо до оборони „політичного“ москвофільства. Кудя зайде дальше — побачимо.

## НОВИНКИ.

Чернівці, дня 12-го серпня 1896.

**Іменованя.** Повітовими судьями іменовані судові ад'юкти Стефан Селецкий з Угнова для Яворова, Лев Максимович з Стрия для Римадова, Руд. Яцковський з Самбора для Підгаєць, а Антін Нивелиньский з Ходорова для Грималова.

**Перенесенє.** Радник і начальник суду в Римадові Людвик Губель перенесений до Бібрки, а повітовий судья Людвик Айзельт з Грималова до Галича.

**Є. В. Цісар** дарував громаді Сулимів, сокальського повіта, суму 100 зр. на докінчене будови церкви.

**Конкурс** розписаний на посаду управителя 2-кл. народної школи в Брідку, кіцманського повіта, з рускою викладовою мовою. Подавати ся треба до 26-го серпня с. р.

**З черновецького правительства.** Концептовий практикант Людвик Вінтер іменований практикантом при правительстві в Любляні.

**Вигляди судових урядників.** В кругах судових урядників побоювали ся, що по переведеню нової організації судів теперішні ад'юкти і судові секретарі вправді перейдуть скоро в вищу рангу, але що уєліва для одержання посади начальника повітового суду будуть тим трудніші. Єі побоюваня висловив також професор чеського університету в Празі, радник двору Ранда підчас засідань найвишого трибуналу у Відні і представив невідрадне положенє IX-ої ранги супротив висших ранг. Радник двору Ранда одержав від компетентних людей відраду відповіди, що авескултанті по 3½ до 4½ літній службі стануть ад'юктами, по дальших 4 до 6 літах секретарями, а по 8 до 10 літах (разом взявши, по 20 літах служби) радниками суду. Коли оно так буде, то тепер найпорадніше молодим правникам вступати в судову службу.

**Нове руске товариство у Відні** завязало ся вже під назвою „Родина“. Товариство обіймає виключно робітників. Статути затвержені вже долішно-австрійським намістництвом. Перші загальні збори відбудуть ся єєї неділі, дня 16-го с. м.

**Про тучу з градом** з суботи все ще над ходять нові вїсти. І так пишуть з Милишівців, що в тамошних околицях, а іменно в селах Романівці, Гавжени, Милишівці і Граничешти вибив град в ночи на полю все. З кукурузи не остало ся нічого. Шиби з вікон також повибивані. Люди в рознуці, відзивають ся до інтелігенції о поміч.

**Складки.** На руску *бурсу* в Чернівцях зложили пн.: уч. Семенюк Ст. 5 зр., надуч. Кракалія Мих. 3 зр., Томорук Дм. 2 зр. а на „Дім Народний“ уч. Вас. Радомский 3 зр. Георгій Бі-

Діана покляла голову звичайним способом на коліна своєї пані і дивила ся на неї з сумною широкістю.

„Так“, сказала і дивила ся на звіра майже туно. „Що-ж тепер? Правда, що нічо?“

Звір зітхнув і дивив ся їй далі слухняно в очи.

„Все, що доси було, було дрібне, але се велике. Н. пр. розчарованє мое перше в порівнаню з сим! Чи-ж не так? Тамте мало барви, мало якесь жите і могло виклигати і сміх, але се?... О, тепер наступає втихомирєне! Чи може сповняти дальше безкровні вчинки, льобайскі послуги і брати в нагороду знешену одєжу? Дошкулювати другим нічим благанєм, не давши ніколи щось від себе? Гей, якже се погано і негідно чоловіка, але до того ми такі все за великодушні, Діано! Чи ждати на того з Індії і „взяти“ єго? Але-ж бо тоді, коли він лізнав єї, не були ще в єї душі поуривані струни, котрих гра сама настроїла єго так супроти неї. Тепер они повривали ся в неї і она обманяла би єго собою. О, се буває так завсїди. Одна неміч тягне за собою і другу, так як одна лож тягне й другу за собою. Виходити замуж тому, що жєнщині не оєтає ся нічо крім того, значить те саме, що зневажати мужчину і понижати єго в вартости. А того она не хоче вчинити. Єму ні. Она єго надто поважала, а за много любила. Єї серце переповнене для негò несказаною любовю і красою, а в деяких хвилях здавалось їй, будьто би він переєслав їй свої мрії, прегарні, переткані якоюсь ніжною, лєдві зрозумілою тонкою любовю і красою єго незалежною, замкненою душі. І она відповідала єму також мріями. Н. пр. коли

сиділа сама в сумраці своєї тихої вязниці, уявляючи собі єго своєю буйною уявою десь далеко на полудни. Відповідала також так. Мрія, що коли він поверне, то привитає єго не тим, що „ждала“ на него, а тим, що працювала і що єї сила розвинула ся вже і пливе биєстрим потоком також до „полудня“. І він зрозумів би єї і був би з неї гордий і все сплєлось би в якусь пишну картину і в якесь невимовне щастє...

А так?

В ній задавили то, що єї могло повести до „полудня“, що грало вже з дитинства тисячними тонами в єї душі. Вбили то, що живило єї духа і могло заступити всю росквін євіта, в чім она кохала ся; а саме туне тіло єму зберегти — она соромила ся...

І чи була она коли дужа?

Того вже не знала. Знала лише те одно, що не підкладе ніколи голови під колеса брудної буденної потуги, котра своєю милостинєю зневажає жєнщину і понижєє. Що не піддасть ся тому, чому опирала ся через ціле своє жите і перед чим утїкала, мов перед чимсь поганим.

І тому мусить наступити втихомирєне.

„Ми не труси, Діано“, проештала, зморщючи гордо чоло. „Не правда-ж?“ І єї погляд глипнув несамовито на ту стїну, на котрій висїв, тепер в сумраці невидимий, револьвер...

Відтак зігнула ся низько над звірем, так що аж єї лице дїткнуло ся голови Діани. Звір полизав єї чутно по чолі і руках. Опієля Наталка подала ся знов в зад і єї голова упала як перше майже безсилно на поручє.

„Ах, матінко моя, що се мусїла бути за безсоняшна днина, в котрій ти мене на євіт

привела! Чи тому мусїло мене сонце уникати і я, мов єго євітла негідна, тиняти ся лише в тіни і не зазнавати єго тепла? А ти, бабуню; ах, ти любила мене!“ По єї устах заграв на хвилюк слабий усміх. „Ти наказувала гамувати ся, наказувала оставати ся чистою, гордою, не піддавати ся немочи і дожи... І чи я не слухала тебе, бабусєнко? О, я-ж пам'ятала твої прикази... Але я може бувала за мало горда, а піддавала ся надто чутям. Може, може!... Може отсе моя провина!... Ох, прости, бабусєнко! Тебе не було... ні, нікого не було в мене і оно само вело мене житем. Думала я, що запровадить до раю...“

Пізнійше мала почутє, мов би в єї грудях накинїла кров. Дивила ся неустанно напів відомкненими очима на револьвер. Ні, ні, она відійде. Що могла ще виконати тепер, що дало би їй ще якесь послїдне вдоволенє, як не се, що відійде в пору? Бо що-ж оставало ся їй тут? Упокорєне? Вперед не могла йти, бо занєрли їй дорогу, а вертати ся не хотїла, тому...

(По малій хвилі, з великим, майже несамо-витим поглядом): — Чи може, о Боже великий, напружити силу і йти далі тою самою дорогою? Може сьміяти ся сьміхом погорди і розбивати на силу темнї недолі, щоби добитись до сонця? Ах, хто би мені тепер сказав велике, рішучє слово, щоб я знала, що починати! Тепер, в отсїй найтяжшій хвилі мого жита, коли я полишена долею мов на сміх, щоб або згинутти або вєтати. Але в мене нема нікого, крім власної роздертої душі, а она — що-ж каже она!... І Наталка заскреготала зубами, викрививши уста з неописаним маловажаєнем, а відтак звернула

лоус в імені громади Чорний Потік 2 зр., Ник. Спинул учитель з чорного Потока 1 зр., о. Степан Маланчук з Костинців 1 зр. 50 кр. Щедрим дателям щире спасибіг!

**Доля однорічного охотника.** В Monitor читаємо таке: У Львові служив при 80-ім полку ніхоти однорічний охотник Йосиф Воганка. По першій році служби казали йому служити ще один рік тому, що не сповнив жаданя, які ставляють ся для досягнення офіцерської ранги. По вислуженю другого року его знов не пустили з війська против всяких законних приписів. Воганка бачив небезпечність і він просьбу випрост до міністерства війни, аби ему по вислуженю двох літ при війську дали відпустку. Але міністерство війни не узвzględнило его просьби, а за кару за те, що сьмів унінути ся о свої права (нехай ніхто не думає, що з якої иньшої причини) відобрано ему право однорічного охотника і засуджено за несповнену вину на підставі незаних параграфів військового карного закону на три роки служби. Нехай ніхто не думає, що то байка. То є нагий, правдивий факт, котрий можна кожної хвили сконстатувати. Не хоче ся вірити, що таке можливе у конституційній державі.

**Звірські родичі.** В Тарамі в Італії відкрито незвичайний злочин. Тамешній начальник поліції одержав безіменний лист з вісткою про замкнене в льоху сина заможного столяра, Франца Банчі. І дійсно поліція знайшла в домі столяра на піддану темну нору, в котрій родичі від сімнадцяти літ держали свого сина без одяжки і світла. Нещаслива жертва має тепер 24 літ, вигляд лица ідіотичний, волосє довге. Він не міг говорити, лиш вибурмотів кілька слів. Дятого, що нора була дуже мала, він не міг стояти, а ходив лише рачки. Лікарі знайшли у него характеристичну анемію, викликану браком світла, скривлене стовна хребетного з причини довголітнього корчення тіла, атрофію та параліж мінчин в наслідок недостатчі руху і загальної винужденості. Безсердечних родичів зараз увязнено, а слідство може вияснить причину того злочину.

**Неімовірно.** До Курґе-а Lwowsk-ого доносять: „На неділю були до Вишатич, села перемиского повіту, скликані довірочні збори селян, на котрих явив ся також посол до гаицького сойму Новаковський. Правительственный комісар Мірський розвязав збори знов задля того, що не всі скликаючі знають всіх зібраних. А коли пос. Новаковський зробив комісаря в спокійний спосіб уважним на се, що таке толковане є нарушенем

знов погляд на зброю. Она не була натурою, що дробить ся хоч на малі прикмети. Она ладувала все на одно судно і тому мусить для неї наступити втихомирене.

Лише забутою нехай би не була! Се щось страшне, нестерпиме. Она уявила собі все без себе. Вей ті місяця, куди ходила, вей ті улиці, алеї в парку, котрий так любила, отсей город, поодинокі дерева, куці. Все облите сонцем, барвие, все повне житевого гамару, завейди мов нове — і без неї! — О лише забутою нехай би не була!

Она з натугою протирала собі чоло і зітхала глибоко мов з утоми.

Тому було так тяжко умирати!...

Але тепер і не могла би вже дальше жити. Она була мов розбита. Чому, чому не остала ся їй праця так, як она нераз мріла, праця, а до того широка, свободна воля мов думка...

Чи она завдала кому болю?

Ні! Може Орадинови? Ні, то з ним було лише непорозуміне і она бажає ему щастя, але тому другому за морем, що просив єї так дуже не забувати его, чи она тому не завдала коли болю?...

Думає, що ні.

Пішла ему свій дневник і попрацає ся з ним. Напише ему, що коли одержить сей лист, єї вже не буде. Нехай він єї не забуває! Нехай ніколи не забуває — о се одно просить она его. Напише ему, що в найглубшій глубині своєї душі берегла его образ, не думала, що заго-

закона, арештував комісар посла і відставив его під ескортою жандармів до староства в Перемішли. Нарід дуже обурений.“ Ми вже оногди вказали на невластивість такого толкованя права зборів зі сторони правительственных комісарів, а коли пос. Новаковський звернув на се увагу комісаря в спосіб спокійний і приличний, то справді дивувати ся треба, задля чого властиво его арештовано. Припускаючи, що відомість Курґе-а Lwowsk-ого є правдива, належало би бажати, щоби галицьке намістництво видало староствам докладні інструкції що-до поступованя при зборах, бо ширити між народом огірчене, се ніяк не може причинити ся до бажаного мира в краю. — В сій справі пишуть до „Дзла“, що правительственный комісар розвязав збори „за-для епидемії“, а це тому, що не всі скликаючі збори не знають всіх присутних. А коли п. Новаковський замітив, що в перемискім повіті нема жадної епидемії, тоді комісар арештував его. Вправді перемиский староста випустив п. Новаковського зараз на волю, але сей відніє ся сей час телеграфічно з жалобою до галицького намістництва і до міністерства. Ми справді цікаві, який кінець візьме ціла справа.

**800 голок в тілі.** Сими днями довершено в Новім Йорку одного дуже цікавого розсліду при помочи рентгенівського проміння. В тім місті жие гарна 21-літня дівчина Мальвина Морфорд, що терпить на невилічиму манію проливати голки або вишати їх собі в тіло. Та манія, як кажуть хірургі і лікарі в заведєнях для божевільних, єсть у всіх краях дуже ровповсюднена. Случай, о котрім бесіда, о стілько цікавийний, що недужа перебула вже сто дуже прикрих операцій, в котрих лікарі добули з єї тіла не менше як 800 голок. Дівчина рішучо перечить, щоби коли проликала голки або вишала їх в тіло, отже треба припускати, що робить то в хвилях непригтомности. Голки, як звістно, ідуть з кровю по цілім тілі і справляють недужий великий біль. Др. Берров відфотографував при помочи проміння Рентгена праве рамя недужої. На фотографії видно було що найменше 30 тонких чорних черт, котрі вказували, що в тих місцях находять ся голки. Лікар виймив зараз 9 голок, однак мусів заперестати дальших операцій в наслідок великого упливу крові. Недужа ваходить ся під опікою матери і справді тяжко пояснити, звідки бере голки, котрі затрувають їй жита і нищать здоровля.

**Що змістить ся в жолудку.** Візвані до одной пані А., жінки урядника поштового в Одесі, лікарі орекли, що недужа мусіла пілкнути

ворить о тім коли сама до него; він вражав єї нераз своїм чудним поведєнем (котре розуміє аж тепер!) і виклигував тим все єї гордість, але під єї ногами урвала ся дорога жита і тому приходить она перша до него і складає ему свою любов до ніг...

Єї серце рвало ся до чутя. До тонкого, сердечного чутя, як до гармонійних звуків. Мріла об тім, щоб єї любили, не якоюсь неспокойною, пристрашною любовю від сегодня до завтра, але тою незгасимою любовю, якою люблять лиш дуже лагідні, тонкі, або дуже вірні натурі. Він любив єї так, не правда? Ах, она ему дякує за те, а він нехай простить їй, що завдала ему своїм „втихомирєнем“ рану і нехай не забуде єї ніколи, ніколи! Она лише забула бійть ся. Тому так тяжко умирати! Але все ще лекше умирати, ніж жити на те, щоби звільна конати, щоби виклигувати увагу і милосерде других і аж в такий спосіб зазнавати краси жита.

Такий єї кінець!

Дотужила ся вже до него.

(Кінець буде).

кілька предметів металевих і ті в жолудку викликують біль і иньші різні обяви хоробливі. Недужа справді признала ся, що в наслідок якоїсь невитолкованої охоти пілкнула раз вилки, а другий раз ключ і деякі иньші менші предмети. Коли оперовано їй жолудок, добуто з него 37 різнородних предметів домашнього ужитку різної величини, як н. пр. ложочки, вилки, ключ і т. д. Стай здоровля оперованої не є небезпечний. Лікарі кажуть, що видобуті предмети мусіли бути в жолудку пані А. через три місяці.

**Практичний ужиток вельоципедів.** Нераз приходить на гадку, як би то назвати по руски той прилад модної забавки, що то его звать вельоципедом або біциклем — двоє коліс однакових, або одно більше, а одно меньше, з котрих одно біжить навперідь другого, а на котрих якийсь молодик в місті ніби їде собі, та кричить або дзвонить на людей, щоби ему розступали ся, бо або їх переїде, або собі вази скрутить. Та якось годі: Русини ще не придумали на той прилад своєї питоменної назви, але що мало не кождий Русин вже з роду азикослов, то в Бозі надія, що то незадовго наступить. Однак поки-що мусимо тут послугувати ся чужим словом. Отже тим вельоципедом чи біциклем грозить тепер велика небезпечність, подібно як тим коням, що колиєсь на перегонях здобували собі вінці слави, а відтак пішли возити воду — замість служити до розривки, мають они від тепер іти на службу для сторожи пожарної і служити до гашєня огню. Той новий спосіб уживаня вельоципедів придумано в Парижі. Два вельоципеди зроблені для їзди двох людей разом сполучено так з собою, що они можуть рівночасно бічи попри себе а по середині везуть невеличку сикавку. З переду єсть валок, на котрім навинена кишка від сикавки, по середині єсть помпа, а з заду їде кишка до води. При помочи коліс вельоципедів можна порушати помпу. Коли де горить, то чотирох пожарників сїдає на ті вельоципеди, по двох з кожного боку і гонять до огню. А що ціла та машина важить всего лиш 130 до 133 фунтів, то они можуть гнати скорше як кіньми, бо на кожного чоловіка припадає ледви по 33 фунти. Приїхавши до огню, зіскакують з вельоципедів: один розвиває кишку з валка, двох сполучає помпу з гідрантом (приладом на воду, які находять ся скрізь на улицях по великих містах, щоби в часі огню вода була під рукою), а четвертий підтирає з заду вельоципед так, що колеса ідуть трохи в гору і сполучає їх з помпою. Тоді сїдають знову вей на вельоципед і ніби їдуть, толочать ногами; колеса обертають ся, помпа одним кінем сее воду, а другим, довгою кишкою пускає єї на огонь. Тим способом можуть они за годину випустити на огонь більше як 20 гектолїтрів води на 25 до 33 метрів високо. Міг би то дійсно бути великий хосен з вельоципедів, коби лиш в практиці все йшло так гладко, як читає ся на папери. Але поки що, здаєсь, остануть ся вельоципеди лиш дорогою забавкою.

**Як далеко летить куля з великої гармати?**

При пробах, які роблено в місцевости Мешпен в Німеччині з великою гарматою Крупа, обчислено, що куля ваги 250 кілогр. викинєна під кутом 45° з тої гармати, піднесла ся в найвишій точці своєї дороги на 6440 метрів, отже о 1700 метрів висше понад найбільшу гору в Европі Мон Блянк, а довжина цілої дороги виносила 20 кілометрів, отже летіла близько три і пів милі.

**П. Осип Маковей,** редактор нашої часописи, виїжджає завтрашнього дня на військові вирави. На час его неприсутности буде за редакцію відповідати бувший редактор, адвокатський конціпент др. Василь Дутчак.

**Дрібні вісти.** На Буковині вибух в лісах дідича бар. Евгенія Стирчи огонь в Красній Ільській. Також в лісах Олександрія Гояна знищив огонь дерев на суму 700 зр. — На передмісті Рошоши грав ся Юрій Герман так неосторожно з набитим пістолетом, що поцілів малого хлопця Якова Герінґера і ранив его тяжко.

**Помер** о. Яків Ковальський, гр. кат. парох в Зубриці, буцацького деканату, в 64-ім році жита, а 38-ім свого священства.

**Телеграми „Буковини“.**

З дня 12-го серпня 1896 року.

**Париж.** Після донесень Navas Agence з Атен відкинула Висока Порта жаданя Кретян і хоче лише держати ся галейського трактату та оголосити загальну амнестию. Грецький король мав вчера довгу конференцію з президентом міністрів і міністрами війни і заграничних справ. В Атенах кладуть велику вагу на ту нараду. В повіті Гераклеон панує цілковита анархія; Турки підпалили чотири села, при чім кілька людей згоріло.

**Новий Йорк.** Доси вмерли тут 226, в Чикаго 76 осіб на упали; шпиталі переповнені хорими.

**Приватна клініка хірургічна**

(Приватна лічниця операційна)

**Д-РА СТ. КВЯТКОВСКОГО**

емерит. оператора ц. к. хірург. клініки університетської  
Більшого-Гуссенбавера у Відні  
находять ся

в Чернівцях, улица Мецгера ч. 25.

В справі приймає хорих і інших інформацій треба удавати ся до управителя приватної клініки **Д-ра Квятковского** в Чернівцях, улица ратушева (дім Вишоффера.) (21—100)

**РАМИ**

для образів і фотографій можна найдешевше дістати лише у

**Б. САЛЬТЕРА**

в Чернівцях,

ул. постова ч. 9 (напротил будинку ц. к. почти). 17—20

**Ціни збіжжя і других продуктів.**

Дня 10-го серпня 1896.

Львів.

Чернівці.

Пшениця . . . . .	від 6.50	до 7.—	від 6.70	до 7.—
Жито . . . . .	5.25	" 5.50	5.30	" 5.40
Ячмінь бров. . . . .	" —	" —	" —	" —
Ячмінь простий . . . . .	4.25	" 4.50	" —	" —
Овес . . . . .	5.80	" 6.—	5.40	" 5.80
Ріпак . . . . .	8.50	" 8.75	7.90	" 8.30
Горох . . . . .	4.50	" 8.—	4.20	" 7.50
Вика . . . . .	4.50	" 4.75	0.—	" 0.—
Льнянка . . . . .	0.—	" 0.—	0.—	" 0.—
Біб . . . . .	0.—	" 0.—	0.—	" 0.—
Бобик . . . . .	4.25	" 4.50	0.—	" 0.—
Гречка . . . . .	0.—	" 0.—	0.—	" 0.—
Конюшина черв. . . . .	0.—	" 0.—	0.—	" 0.—
Конюшина біла . . . . .	0.—	" 0.—	0.—	" 0.—
Конюш. шведск. . . . .	0.—	" 0.—	0.—	" 0.—
Куккуруза стара . . . . .	0.—	" 0.—	4.40	" 4.80
Хміль 12.— 15.— злр. за кільк. у Львові окр-вита за 10.000 літрів	12.75—13.25			

П. Т.

Отсим маю честь повідомити шановних відбирателів, гостей і публіку, що я перебрав існуючий доси під фірмою

**АНТІН ТАБАКАР і ГАІНА**

склад корінних товарів, вин і делікатесів

→ (заснований 1812 р.) ←

а окрім того

**АГЕНТУРУ і СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН**

з днем 1-го липня с. р. і буду дальше вести під мою власною фірмою

**СТЕФАН ГАІНА.**

При сій нагоді складаю сердечну подяку за довіру, оказане так часто попередній фірмі, і прошу уклінно, мати те саме довіре на дальше і для мене, при чім запевняю, що все старатиму ся задоволити шановних гостей добірними товарами найліпшого сорта, низькими цінами і уважною услугою.

Прошу о часті замовленя і пишусь а поважанем.

Стефан Гаїна.

**„Дністер“**

**товариство взаїмних обезпечень**

у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одинокє руске товариство асекураційне, припоручене Вещ. Духовеньству і всім вірним через Впреосъв. Митр. і Преосъв. Еп. Ординарияти всіх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіжжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках протил шкідогневих за можливо найнижшою оплатою.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрасекураційними подають „Дністрови“ можлисть обезпечувати і виплачувати і найвищі суми.

Поліси „Дністра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На жите можна обезпечити ся через „Дністер“ після всіх можливих комбінацій в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористнійші услівя і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, стоваришенє зареєстрованє з обмеженою порукою, приймає від своїх членів і третих лиць вкладни до опрцентованя по 5 процент. І гаранція цілковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тільки власителям реальностей, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтігає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїленє агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

**Виданя „Буковини“.**

Перші Зорі, оповіданє Теодота Галіна сторін 110, вісімки, ціна 30 кр., з пересилкою 35 кр.

В день святаї волї. Оповіданє О. Я. Кониського, сторін 42, 16-ки, ціна 10 кр., з пересилкою 12 кр.

Для передплатників „Буковини“ обі книжки коштують лише 30 кр. разом з пересилкою.

**Рух поїздів залізничих**

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	П о ї з д и			Відходять	П о ї з д и		
	поспішні	особові	мішані		поспішні	особові	мішані
<b>до Чернівців</b>				<b>з Чернівців</b>			
З Відня, Кракова, Львова, Станіславова, Коломиї і Снятина . . . . .	1128	657	1028 550	До Снятина, Коломиї, Станіславова, Львова, Кракова і Відня . . . . .	347	941	1029 538
З Букарешту, Яс, Сучави, Глибоки . . . . .	329	912	1000 523	До Глибоки, Сучави, Яс, Букарешту . . . . .	1203	717	1048 616
З Новоселиць, Садагури . . . . .			1113 950	До Садагури, Новоселиць . . . . .			430 621
<b>до Львова</b>				<b>зі Львова</b>			
З Відня, Кракова . . . . .	130 510	655	930 955	До Кракова і Відня . . . . .	250 1100	440	955 645
З Букарешту, Сучави, Чернівців, Станіславова . . . . .	955	613	728 201	„ Підволочиск . . . . .	211 600	930	1045
З Підволочиск . . . . .	230 1005	805	510	„ „ з Підзамча . . . . .	225 614	948	1112
З „ на Підзамче . . . . .	218 950	742	445	„ Чернівців, Сучави, Яс, Букарешту . . . . .	610	1025	245 1015
Зі Стрия . . . . .		1210	8 150	„ Стрия . . . . .		522	935 722
З Белця . . . . .		800	545	„ Белця . . . . .		915	705
Зі Скольного і Стрия . . . . .		1010		„ Скольного і Стрия . . . . .			305
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг) . . . . .		845		„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг) . . . . .	840		

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час різнить ся від львівського о 36 мінут, а від черновецького о 44 мінут; коли на залізници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецькім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

За редакцію відповідає **Осип Маковей.**

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.

